

กระบวนการบริหารงานคดีเลือกตั้ง

โดย

นายคุณี พรสุขสวัสดิ์

รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
กลุ่มภารกิจสืบสวนสอบสวนและวินัย
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

หน้าที่และอำนาจ กกต. ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

มาตรา ๒๒๔

(๑) จัดการ

(๒) ควบคุม

สืบสวน

ไต่สวน

(๓) สั่งระงับ-ยับยั้ง แก้ไขหรือยกเลิกการ

(๔) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

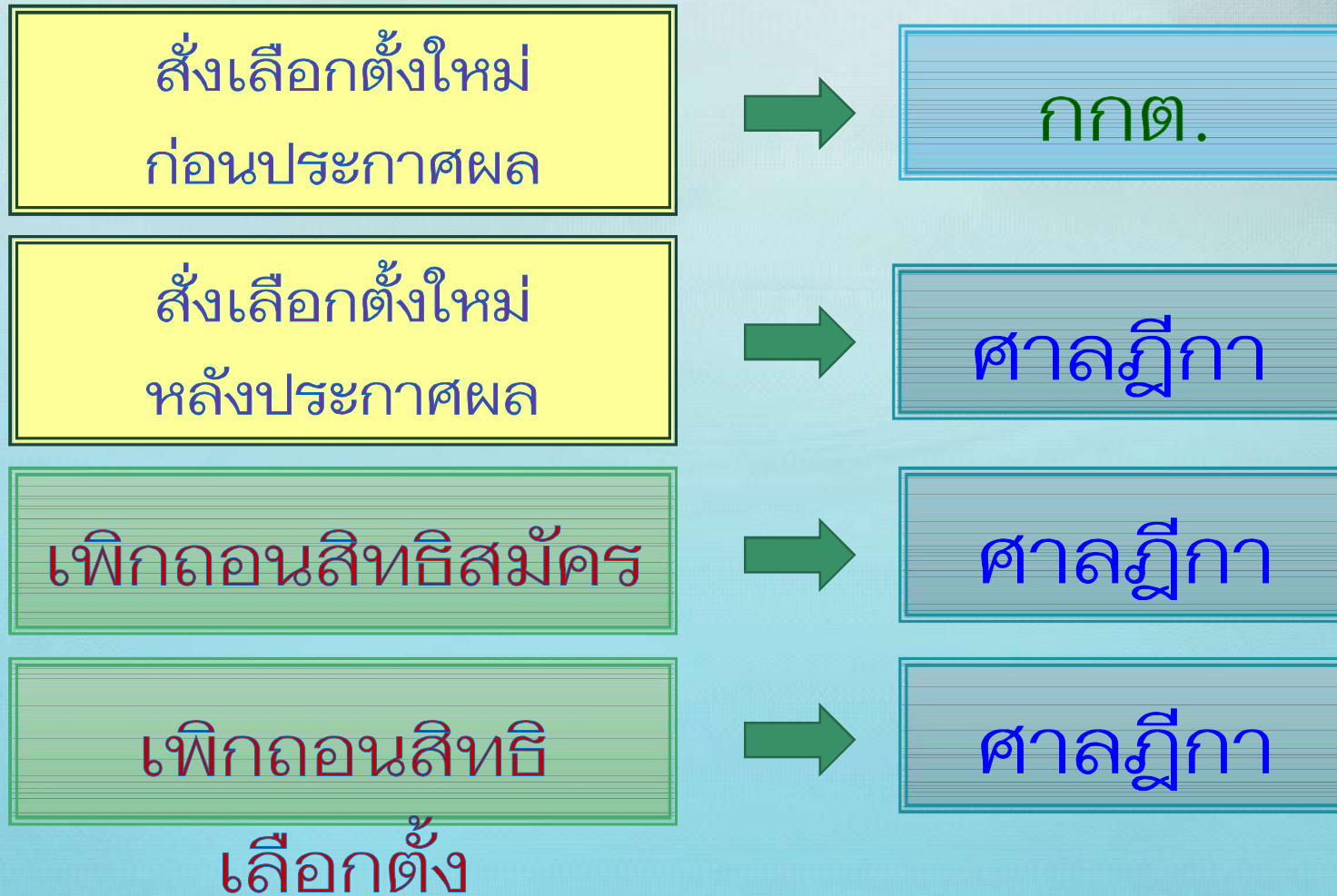
(๕) สั่งระงับการใช้สิทธิสมัคร (๑ ปี)

(๖) ดูแลการดำเนินการของพรรคการเมือง

(๗) หน้าที่อื่นตาม รธน. / กม.

หน้าที่และอำนาจ กกต. ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

มาตรา ๒๒๕ + มาตรา ๒๒๖

*ให้นำไปใช้บังคับแก่การเลือกตั้งท้องถิ่น แต่ให้อำนาจของศาลฎีกาเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์

ทูลจิตเลือกตั้ง (พ.ร.ป. ส.ส. มาตรา ๑๔๑)

ผู้ซึ่งรับโทษตามมาตรา ๑๕๘

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๗๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ หรือมาตรา ๘๔

- ผู้สมัครหรือผู้ใดจัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ในห้วงเวลาการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๗๓ (๑))
- ผู้สมัครหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ในห้วงเวลาการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๗๓ (๒))
- ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครหรือส่งผู้สมัคร หรือไม่ลงสมัคร หรือไม่ส่งผู้สมัครอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (มาตรา ๗๕)
- ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ (มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง)
- ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด (มาตรา ๗๖ วรรคสอง)

ทุจริตเลือกตั้ง (พ.ร.ป. ส.ส. มาตรา ๑๔๑)

ผู้ซึ่งรับโทษตามมาตรา ๑๖๖

มาตรา ๑๖๖ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๕

- จงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนให้ผิดไปจากความจริงหรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือ
- กระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือ
- กระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือ
- ทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง

ทูลิตเลือกตั้ง (พ.ร.บ.เลือกตั้งทูลิตน มาตรา ๑๑๖)

- มาตรา ๑๑๖ ผู้ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทูลิตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม
- มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ มาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๘ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๑๐๑

- ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครรับเลือกตั้ง (มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง)
- ผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครรับเลือกตั้ง (มาตรา ๕๔ วรรคสอง)
- ผู้สมัครหรือผู้ใดจัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๖๕ (๑))
- ผู้สมัครหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด เพื่อจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๖๕ (๒))
- ผู้สมัครจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ (มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง)

ทุจริตเลือกตั้ง (พ.ร.บ.เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๑๑๖)

- ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน (มาตรา ๘๔)
- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีบัตรเลือกตั้งที่ได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนน (มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง)
- ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง (มาตรา ๘๘)
- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียกรับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด (มาตรา ๘๒)
- ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง (มาตรา ๘๙)
- กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (มาตรา ๑๐๑)
 - จงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือ
 - กระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือ
 - กระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของ กกต.

รธน.

พ.ร.ป. กกต.

พ.ร.ป. พรรคการเมือง

พ.ร.ป. ส.ส.

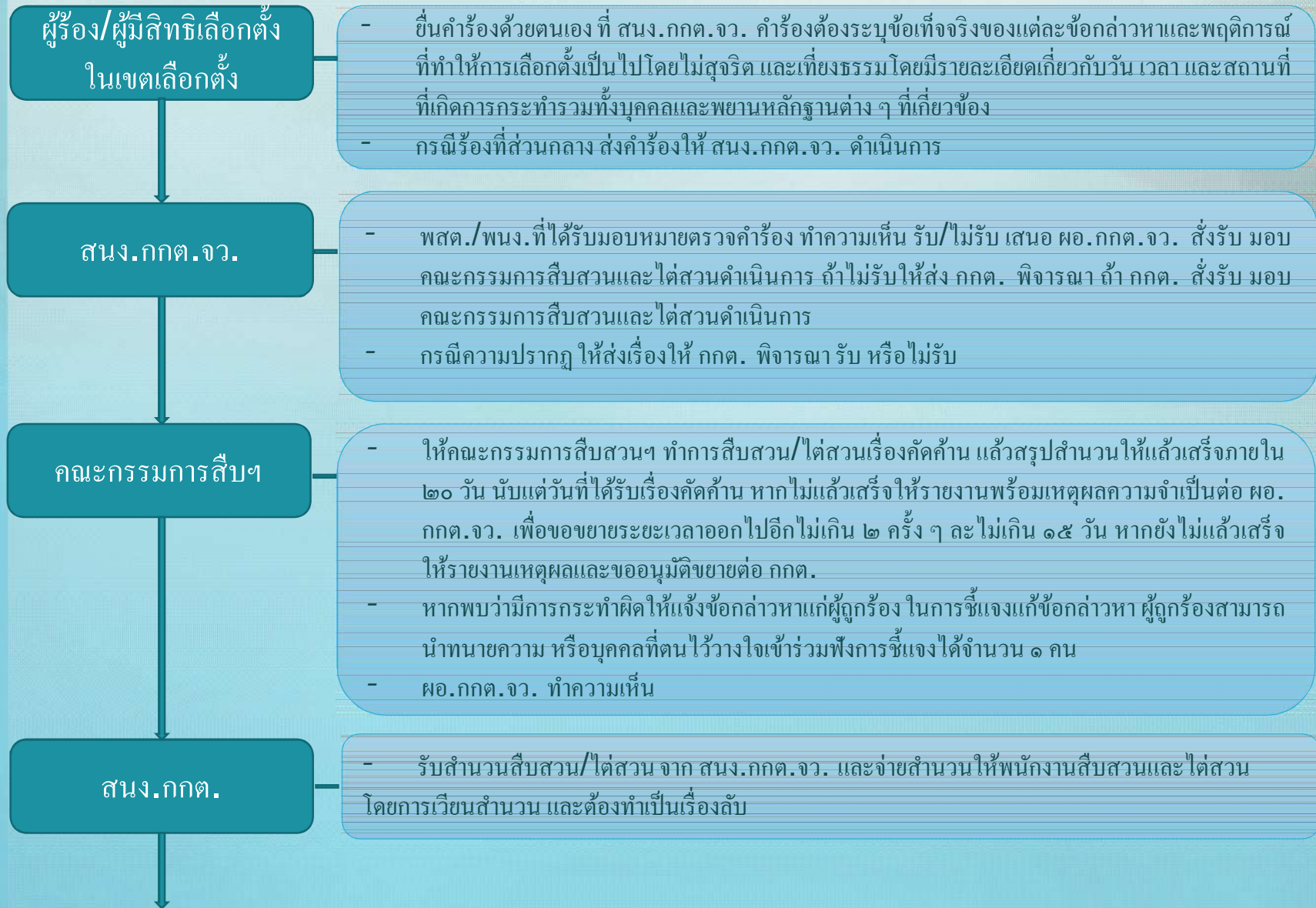

พ.ร.ป. ส.ว.

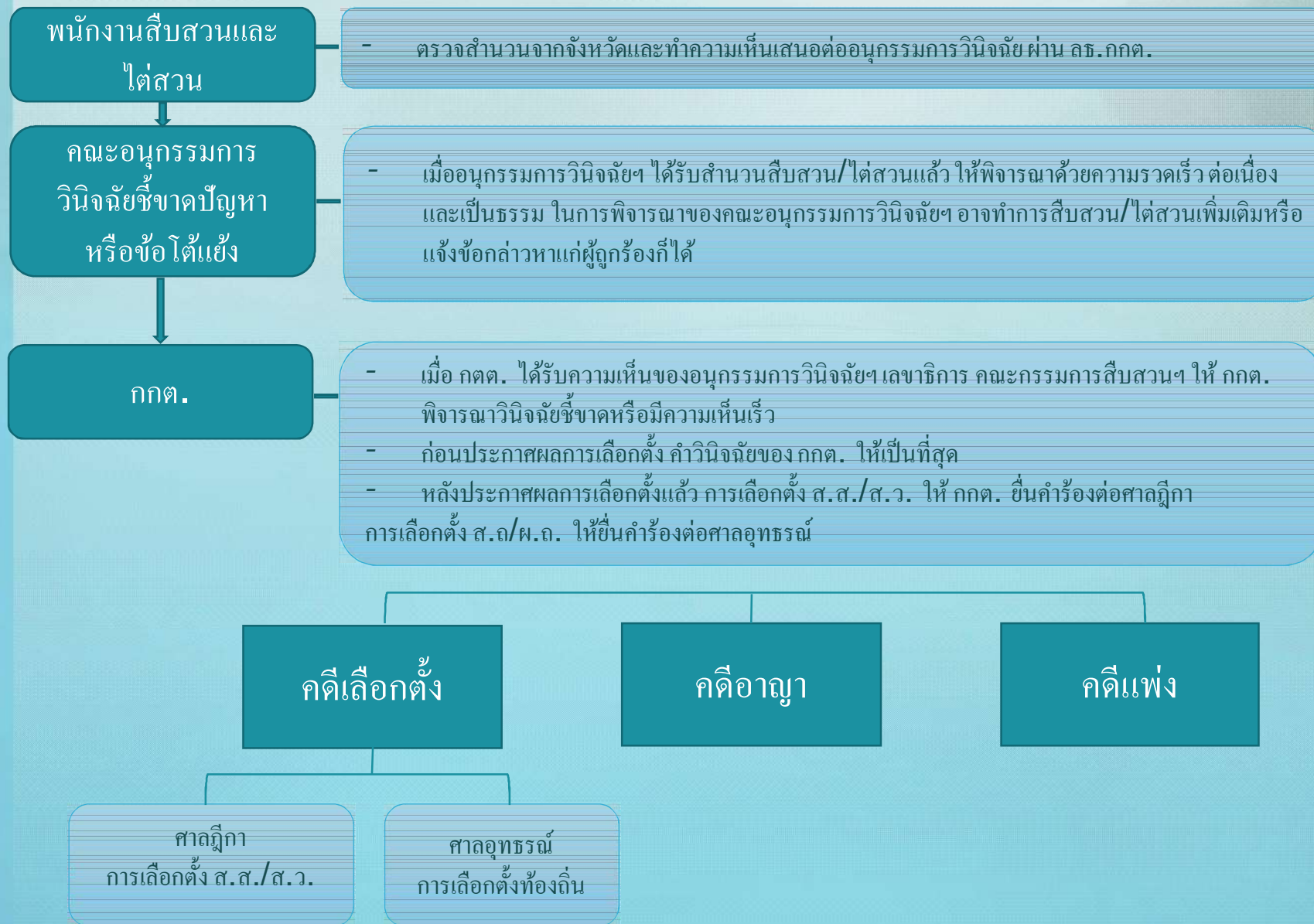

พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น

ขั้นตอนการดำเนินการสืบสวนไต่สวน

ขั้นตอนการดำเนินการสืบสวนไต่สวน (ต่อ)

ความผิดและบทกำหนดโทษตาม พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๔๘	ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๕ ปี (มาตรา ๑๒๕)
๕๔	ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครรับเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครรับเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖)
๖๐ วรรคสาม	ห้ามมิให้ผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือปรับเป็นจำนวน ๓ เท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี (มาตรา ๑๒๗)

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๖๔	ผู้สมัคร ไม่ปฏิบัติตาม ดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ ให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบวาระหรือครบอายุ จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง (๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากมีการยุบสภาหรือถือว่ามีการยุบสภา ให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภา จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง (๓) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ ให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง (๔) ในกรณีที่มีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่คำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง (๕) ในกรณีที่มีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๒๙)
๖๕ (๑)	ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบุชใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่มีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง)

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๖๕ (๒)	ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง)
๖๕ (๓)	ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคสอง)
๖๕ (๔)	ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคสอง)
๖๕ (๕)	ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ (๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคสอง)

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๖๕ วรรคสอง	ห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ในกรณีท้องครปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือก่อนการลาออกจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖)
๖๖ วรรคสอง	เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะดังกล่าว	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๒๙ (๒))
๖๗ วรรคหนึ่ง	ห้ามมิให้ผู้สมัครจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง)
๖๗ วรรคสอง	ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๕ ปี (มาตรา ๑๓๐)
๖๘	ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้งโดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๓๑)

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๖๙	ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (มาตรา ๑๒๖ วรรคสอง)
๗๐	ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร นับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๒๙ (๒))
๗๓	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง กกต. ตามมาตรา ๗๓ (กรณีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ หรือคำสั่งระเบียบ หรือข้อบังคับของ กกต. กกต.มีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที)	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๘๔	ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๘๕ วรรคหนึ่ง	ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรเลือกตั้งที่ได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนน	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๘๕ วรรคสอง	ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี
๘๖	ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๘๗	ในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๘๘	ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้บัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๘๙	ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๙๐	ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี
๙๑ วรรคหนึ่ง	ห้ามมิให้ผู้ใดจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจมิให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี
๙๒	ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๙๖	ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้งภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมตลอดทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๙๙	ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๑๐๑	ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุด เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๑๑๗	ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวก โดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใดบังคับบัญชาหรือลูกจ้างแล้วแต่กรณี	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๘ วรรคหนึ่ง	ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๕ ปี
๑๑๘ วรรคสอง	ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะเกลี้ยให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๑๑๘ วรรคสาม	ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๗ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๔๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๑๑๘ วรรคสี่	ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสาม เป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง	
๑๑๙	กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤติดมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
๑๒๐	ผู้ใดลงสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๑๒๑ วรรคหนึ่ง	ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ชำรุดหรือเสียหาย	ระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท และมีให้ถือว่า เป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์
๑๒๑ วรรคสอง	ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียอันมิใช่เป็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และเป็นการกระทำโดยมีเจตนา เพื่อให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำหรือใช้บัตรปลอมเพื่อใช้ในการออกเสียงลงคะแนน	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๑๒๑ วรรคสาม	ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นเจ้าของพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้อง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๑๒๒	ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๒๓	ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้ง ในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๒๔ วรรคหนึ่ง	ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนด ๑๐ ปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น
๑๒๔ วรรคสอง	ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร (ผู้สมัครผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง)	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น
๑๒๘ วรรคหนึ่ง	ผู้สมัครผู้ใดไม่ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๒	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๕ ปี
๑๒๘ วรรคสอง	ถ้าบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๖๒ เป็นเท็จ (ผู้สมัคร)	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๑๐ ปี

มาตรา	การกระทำความผิด	บทกำหนดโทษ
๑๓๒	ผู้ใดปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดตามมาตรา ๗๑	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๓๓	ผู้ใดจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำความด้วยประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี
๑๓๗	คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง	ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

วินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๔๕)

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นให้มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ขั้นตอนการวินิจฉัยสิทธิจะกำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบริหารท้องถิ่น พ.ศ.

ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

โดยมีแนวทางเช่นเดียวกับการวินิจฉัยสิทธิ ส.ส.

อบต.

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นายก.อบต. (พ.ร.บ. อบต. มาตรา ๕๘/๑)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองนายก.อบต. (พ.ร.บ. อบต. มาตรา ๕๘/๔)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑

****เว้นแต่ การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือ ลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับถึงวันแต่งตั้ง**

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ส.อบต. (พ.ร.บ. อบต. มาตรา ๔๗ ทวิ)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

อบจ.

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นายก.อบจ. (พ.ร.บ. อบจ. มาตรา ๓๕/๑)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิก

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองนายก.อบจ. (พ.ร.บ. อบจ. มาตรา ๓๕/๓ วรรคสาม)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑

****** เว้นแต่การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่น ให้นับถึงวันแต่งตั้ง

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ส.อบจ. (พ.ร.บ. อบจ. มาตรา ๕ วรรคสอง)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เทศบาล

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี (พ.ร.บ. เทศบาล มาตรา ๔๘ เบญจ)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองนายกเทศมนตรี (พ.ร.บ. เทศบาล มาตรา ๔๘ นว)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ

****** เว้นแต่การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับถึงวันแต่งตั้ง

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล (พ.ร.บ. เทศบาล มาตรา ๑๕ วรรคสอง)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เมืองพัทยา

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นายกเมืองพัทยา (พ.ร.บ. เมืองพัทยา มาตรา ๔๒)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองนายกเมืองพัทยา (พ.ร.บ. เมืองพัทยา มาตรา ๔๓)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๒

**** เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับอายุให้นับถึงวันแต่งตั้ง**

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาเมืองพัทยา (พ.ร.บ. เมืองพัทยา มาตรา ๑๐)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กทม.

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. (พ.ร.บ. กทม. มาตรา ๔๖)

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๓) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองผู้ว่าฯ กทม. (มาตรา ๕๕)

กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ เพียงแต่กำหนดจำนวนไม่เกิน ๔ คน
ตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้
โดยคำสั่งแต่งตั้งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สก. (พ.ร.บ. กทม. มาตรา ๑๒)

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ลักษณะต้องห้าม (พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๕ (๑) (๒) หรือ (๔)

(๕) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ายมนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ลักษณะต้องห้าม (พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๕๐) ต่อ

- (๑๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๑๓) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๔) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๑๕) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๖) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
- (๑๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี
- (๑๙) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (๒๐) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒๑) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง
- (๒๒) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

ลักษณะต้องห้าม (พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๕๐) ต่อ

(๒๓) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติดคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๕) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ หรือประพฤติดนฟ่่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๖) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

♥ ด้วยความปรารถนาดี

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (พ.ร.ป. ส.ส. มาตรา ๒๓ วรรคสอง/ พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๗)

ผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๒๐ ปี (พ.ร.ป. มาตรา ส.ส. มาตรา ๑๔๕)

กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปีถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (พ.ร.บ. เลือกตั้งท้องถิ่น มาตรา ๑๑๕)

“สุจริต เป็น เกราะคุ้มกัน”

ขอบคุณครับ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๔/๒๕๖๐

ตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือสนับสนุนการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวมทั้งอำนาจหน้าที่อื่นอีกหลายกรณี มาตรา ๓๐ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มาตรา ๓๘ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนองบประมาณรายจ่าย เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง การสรรหาสมาชิกวุฒิสภาหรือการจัดทำประชามติมากกว่างบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับ ให้รัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้เพียงพอกับการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่าตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้รัฐสนับสนุนงบประมาณเพื่ออุดหนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เพียงพอกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ แต่การนำเงินงบประมาณไปใช้ก็ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มิได้หมายความว่าโจทก์สามารถจะนำเงินงบประมาณไปใช้จ่ายอย่างไรก็ได้ โดยเฉพาะแล้วการนำเงินงบประมาณที่ได้จากการจัดสรรมาก็ต้องเพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่รัฐอย่างสูงสุด ขณะเดียวกันจำนวนซึ่งสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากเงินงบประมาณก็คือเงินภาษีของประชาชน ดังนี้ การที่จำเลยสมัครรับเลือกตั้งและได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ จำเลยย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งเมื่อเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว จำเลยยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ผู้เข้ารับตำแหน่งดังกล่าวจะต้องปฏิบัติด้วยความถูกต้อง เช่นนั้นทุกคน เมื่อโจทก์ฟ้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของจำเลยที่จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบจนเป็นเหตุให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดจำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๕ ให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้โจทก์ต้องจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ เขตเลือกตั้งที่ ๓ แทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องใช้งบประมาณหรือเงินอุดหนุนที่ได้รับจากการจัดสรรจากรัฐบาลที่มาจากภาษีของประชาชน จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ เท่ากับโจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในหนี้มูลละเมิด โดยโจทก์เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการทำละเมิดของจำเลย อันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๕๕ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๔/๒๕๖๐ (ต่อ)

เมื่อคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยมีความผิด ศาลชั้นต้นย่อมนำข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมารับฟังประกอบการพิจารณาคดีนี้ได้ เพราะเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับจำเลยที่เป็นคู่ความและเป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินและเอกสารของผู้ที่จะเข้าทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน้าที่สำคัญ จำเลยย่อมรู้ว่าหากจำเลยจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ย่อมมีผลทำให้จำเลยต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อจำเลยพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยไม่อาจว่างเว้นการเลือกตั้งไว้ได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยจงใจโดยจำเลยรู้ถึงผลหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จำเลยจึงอ้างความผิดหลงหรือเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้ และการที่จำเลยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจนเป็นเหตุให้ถูกดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วจำเลยกลับมาสวมครีบลูกเลือกตั้งในวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการสวมครีบลูกเลือกตั้งครั้งที่ ๒ หลังจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ และกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ จำเลยก็ย่อมจะทราบดีว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของจำเลยที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวอาจทำให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิการรับเลือกตั้งและเป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหายโดยต้องเสียค่าใช้จ่ายใช้งบประมาณแผ่นดินในการจัดการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างนับได้ว่าการกระทำของจำเลยล้วนเป็นผลทำให้เกิดความเสียหายที่ต่อเนื่องกันอันเป็นผลโดยตรง การกระทำของจำเลยจึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐

รวมถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศด้วย

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๓๖/๒๕๒๕

มาตรา ๘๖ (เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติว่า บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แล้วเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวมิได้ระบุว่า **❖ คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก ❖** เป็นคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำคุกของศาลในประเทศใด และบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งผู้แทนราษฎรก็เพราะเห็นว่าเป็นบุคคลที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ถ้าต้องห้ามเฉพาะการกระทำผิดในประเทศไม่เกี่ยวกับการกระทำผิดในต่างประเทศ ก็จะทำให้การลักลั่นไม่เป็นธรรม และขัดกับเหตุผลในกรณี เช่น ความผิดอย่างเดียวกัน มีโทษอย่างเดียวกัน ถ้าทำผิดในประเทศ ต้องห้าม ถ้าทำผิดในต่างประเทศไม่ต้องห้าม ฉะนั้น บุคคลใดเคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการถูกจำคุกในประเทศไทยหรือในต่างประเทศ ก็ต้องถือว่าเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามเจตนารมณ์แห่งมาตรา ๘๖ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ดังนั้น ในการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าบุคคลใดที่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกไม่ว่าในประเทศหรือในต่างประเทศตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง ซึ่งมีข้อความผิดอันได้กระทำโดยประมาทแล้ว ก็ย่อมถือได้ว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๖ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๔๒

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ การสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของบุคคลต่าง ๆ เพราะถูกศาลพิพากษาให้จำคุกนั้นรัฐธรรมนูญได้แบ่งออกเป็นสองกลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มแรกรัฐธรรมนูญใช้ถ้อยคำว่า “ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก” หรือ “ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก” ซึ่งได้แก่ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา และการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๔ (๑๒) มาตรา ๑๓๓ (๑๐) และมาตรา ๑๔๑ (๘)

กลุ่มที่สองรัฐธรรมนูญใช้ถ้อยคำว่า “ต้องคำพิพากษาให้จำคุก” ได้แก่การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภารัฐมนตรี ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา ๑๕๒ (๔) มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖ (๔) มาตรา ๒๖๐ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคสาม

เมื่อรัฐธรรมนูญได้บัญญัติการสิ้นสุดสมาชิกภาพ หรือการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของบุคคลต่าง ๆ ไว้เป็นสองกลุ่มเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญมีเจตนาให้บุคคลต่าง ๆ สิ้นสุดสมาชิกภาพหรือพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญไม่เหมือนกันคือ ให้บุคคลในกลุ่มแรกสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระในกรณีถูกศาลพิพากษาให้จำคุกนั้น จะต้องเป็นคำพิพากษาที่ถึงที่สุดเป็นคำพิพากษาที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้อีกส่วนในกลุ่มที่สอง ใช้คำว่า “ต้องคำพิพากษาให้จำคุก” โดยไม่มีคำว่า “ถึงที่สุด” แสดงว่า รัฐธรรมนูญบัญญัติให้บุคคลในกลุ่มที่สอง เป็นบุคคลที่มีสถานะอันสูงและมีหน้าที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดในเรื่องการสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของบุคคลเหล่านี้แตกต่างไปจากบุคคลในกลุ่มแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ถูกศาลพิพากษาให้รับโทษถึงจำคุกก็ไม่ต้องรอให้คดีถึงที่สุดเหมือนบุคคลในกลุ่มแรก

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๔๒

ล้มละลาย - เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๓/๒๕๒๗

คำว่า "ล้มละลาย" ตามมาตรา ๑๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึง ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย แล้วดังนั้น การที่กรรมการบริษัทจำกัดถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจึงยังถือไม่ได้ว่าเป็นบุคคลล้มละลายตามความหมายของมาตราดังกล่าว พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า การล้มละลายของลูกหนี้เริ่มต้นมีผลตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ จึงเป็นเรื่องผลเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้และการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยเฉพาะ ห้ามมิให้สถานะบุคคลของลูกหนี้เปลี่ยนเป็นบุคคลล้มละลายตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ไปด้วยไม่ (วรรคแรกวินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๒๗)

สรุปได้ว่า แม้การล้มละลายของลูกหนี้จะเริ่มต้นทันทีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์โดยไม่ต้องรอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายเสียก่อน แต่การล้มละลายที่เริ่มต้นทันทีตามมาตรา ๖๒ นี้ หมายความว่าเฉพาะการล้มละลายที่เกี่ยวกับอำนาจการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้เท่านั้น มิได้หมายความว่ารวมถึงสถานะภาพของลูกหนี้ด้วย เพราะสถานะภาพของลูกหนี้คือการเป็นบุคคลล้มละลายนั้นจะเริ่มต้นเมื่อศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้วเท่านั้น และการเป็นบุคคลล้มละลายของลูกหนี้จะไม่มีผลย้อนหลังไปเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา ๖๒ เพราะเรื่องสถานะภาพของบุคคลกับอำนาจในการจัดการทรัพย์สินนั้นแตกต่างกัน เช่นนี้เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลได้มีคำพิพากษาให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดเป็นบุคคลล้มละลาย ย่อมทำให้สถานะภาพของบุคคลนั้นเปลี่ยนเป็นบุคคลล้มละลายตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย

การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดี
ซึ่งศาลจังหวัดมหาสารคามอ่านคำพิพากษาดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗
ตุลาคม ๒๕๕๔ และมีหมายจำคุกผู้ฟ้องคดีระหว่างอุทธรณ์ฎีกา
ในวันเดียวกันทำให้ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติและมีลักษณะ
ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.
๒๕๔๖ มาตรา ๔๕ (๔)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๑๓๕/๒๕๕๕

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๑๗๐๖/๒๕๖๒ (พิจารณาวัตถุประสงค์)

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้คัดค้านเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด มาร์ส เอ็นจิเนียริง แอนด์ เซอร์วิส ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ และออกหนังสือพิมพ์ ผู้คัดค้านจึงเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร มาตรา ๙๘ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ (๓) ที่ผู้ร้องอ้างว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด มาร์ส เอ็นจิเนียริง แอนด์ เซอร์วิส มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวแต่ไม่ได้ประกอบกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ และออกหนังสือพิมพ์ จึงฟังไม่ขึ้น

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๑๗๐๖/๒๕๖๒

กรณีการรับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญกรณีถือหุ้นสื่อ

ศาลประชุมปรึกษาแล้วเห็นว่ารัฐธรรมนูญมาตรา ๔๔ (๓) บัญญัติลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ว่า “เป็นเจ้าของหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” มิใช่เพียงมีเจตนาหรือความประสงค์จะทำกิจการดังกล่าวเท่านั้นถึงแม้การถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีวัตถุประสงค์จะประกอบธุรกิจพอที่จะใช้เป็นเหตุให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลได้แต่ก่อนที่จะรับคำร้องไว้พิจารณาต่อไปได้ยังจำเป็นต้องตรวจสอบวัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ผู้ถูกร้องทั้งสี่สืบเจตนาถือหุ้นอยู่ว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่จะประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ หรือไม่ซึ่งเมื่อตรวจสอบจากเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องแล้วปรากฏว่าหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ซึ่งออกให้แก่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของผู้ถูกร้องที่ ๑๔, ผู้ถูกร้องที่ ๑๖, ผู้ถูกร้องที่ ๑๗, ผู้ถูกร้องที่ ๒๐, ผู้ถูกร้องที่ ๒๖ และผู้ถูกร้องที่ ๒๗ ตามคำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๑๒ / ๒๕๖๒) และผู้ถูกร้องที่ ๒, ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๘ ตามคำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๑๓ / ๒๕๖๒) โดยมีความระบุนายละเอียดวัตถุประสงค์ไว้ทำนองเดียวกันว่า “การประกอบกิจการค้ากระดาษเครื่องเขียนแบบเรียนแบบพิมพ์หนังสืออุปกรณ์การเรียนการสอนอุปกรณ์ถ่ายภาพและภาพยนตร์เครื่องคำนวณเครื่องพิมพ์อุปกรณ์การพิมพ์สิ่งพิมพ์หนังสือพิมพ์ผู้เก็บเอกสารและเครื่องใช้สำนักงานทุกชนิดเครื่องมือสื่อสารคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์และอะไหล่ของสินค้าดังกล่าว” ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ที่จะป็นลักษณะเข้าข่ายอันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจำนวน ๕ คน ต้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๕๘ (๓) แต่อย่างใด

กรณีการรับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญกรณีถือหุ้นสื่อ (ต่อ)

สำหรับคำขอให้ผู้ถูกร้องทั้งสามสืบสองคนหยุดปฏิบัติหน้าที่นั้นรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๒ วรรคสองบัญญัติเงื่อนไขไว้ว่าจะต้อง “ปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง” แต่ในคดีนี้ผู้ร้องไม่ได้ตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงคงมีเอกสารประกอบคำร้องเพียงหนังสือรับรองห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทระบุรายละเอียดวัตถุที่ประสงค์กับสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นเท่านั้นไม่ปรากฏแบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัทฯ (แบบสช. ๑) และแบบนำส่งงบการเงินของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทว่ามีรายได้จากการประกอบกิจการใดกรณีจึงยังไม่มี ความชัดเจนว่าผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจใดซึ่งศาลจะต้องดำเนินการไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงให้ยุติต่อไปเมื่อยังไม่ปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกร้องจำนวน ๓๒ คนมีกรณีตามที่ถูกร้องในชั้นนี้จึงยังไม่เข้าเงื่อนไขที่จะสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสามสืบสองคนหยุดปฏิบัติหน้าที่

อนึ่งคดีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของนายธนธร จีรังเรืองกิจ ผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง (เรื่องพิจารณาที่ ๑๐ / ๒๕๖๒) ได้ผ่านการสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีการสืบสวนหาข้อเท็จจริงมาก่อนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยมีเอกสารประกอบคำร้องเช่นแบบ สช. ๑ ระบุนิสัยหรือบริการที่ประกอบการว่าประกอบกิจการหนังสือพิมพ์โรงพิมพ์รับพิมพ์หนังสือพิมพ์ หนังสือจำหน่ายประกอบกับแบบนำส่งงบการเงินที่บริษัทของนายธนธร จีรังเรืองกิจ ผู้ถูกร้องยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ๒๕๕๔-๒๕๕๘ ระบุนำไว้ชัดเจนว่ามีรายได้จากการขายนิตยสารและรายได้จากการให้บริการโฆษณากรณีจึงมีเหตุอันควรสงสัยว่านายธนธร จีรังเรืองกิจผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องศาลรัฐธรรมนูญจึงได้มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๒ วรรคสอง

ข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๔๓

คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามกฎหมาย
๒. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและปฏิบัติงานประจำ
๓. อยู่ในบังคับหรือในกำกับดูแลของรัฐ
๔. มีเงินเดือน ค่าจ้าง หรือ ค่าตอบแทนตามกฎหมาย

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๔๓

